

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **V. K.**, zastoupeného Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**, se sídlem Masarykova 884, Nymburk, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2019, č. j. KRPS-227666-16/ČJ-2019-010025-ZZC, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze, ze dne 15. 10. 2019, č. j. 45 A 13/2019-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **4.114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný zajistil žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném od 31. 7. 2019 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Dobu zajištění stanovil na 60 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Žalovaný napadené rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce při policejní kontrole na vlakovém nádraží v Čáslavi dne 18. 8. 2019 nepředložil žádný cestovní doklad. Z lustrace vyplynulo, že žalobci bylo dne 12. 12. 2016 uděleno správní vyhoštění z území České republiky na dobu 5 let. Poté, co skončila navazující soudní řízení a odpadl tak důvod nevykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, se žalobce ode dne 17. 3. 2019 zdržoval v České republice neoprávněně. Žalovaný se mimo jiné zabýval užitím mírnějších donucovacích opatření, shledal však, že by byla zjevně nedostatečná a neúčelná, zatímco zajištění žalobce je zcela přiměřené a vhodné.

II. Posouzení věci krajským soudem

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že žalovaný se důsledně zabýval mírnějšími alternativami (zvláštními opatřeními za účelem vycestování cizince z území) a v napadeném rozhodnutí vysvětlil, z jakých důvodů k jejich užití v tomto konkrétním případě nepřistoupil. O správnosti tohoto závěru žalovaného svědčí i listinné důkazy i samotná výpověď žalobce, krajský soud se proto se závěrem žalovaného plně ztotožnil. Nahrazení zajištění uložením povinnosti oznámit místo pobytu, zdržovat se v něm, a to i pro účely pobytové kontroly, by podle názoru soudu nezaručovalo naplnění sledovaného účelu. Předpoklad takové disciplinovanosti na straně cizince by musel odpovídat jeho dosavadnímu přístupu k plnění povinností vyžadovaných zákonem. Žalobce však dosud nerespektoval povinnost nahlásit své ubytování, vycestovat z území Evropské unie, ani povinnost ohlásit ztrátu cestovního dokladu. S příslušnými orgány žalobce dobrovolně prakticky nespolečně pracoval, v rámci policejní kontroly dne 17. 9. 2016 se dokonce pokusil policejní orgán ohledně své pravé totožnosti oklamat. Žalobce nemá žádnou trvalou adresu ani trvalé ubytování, což ostatně uvedl sám jako překážku k této alternativě. Nejsou splněny podmínky ani pro složení finanční záruky. Legální zaměstnání nemá, ani mít nemůže, proto zdrojem jeho obživy je příležitostná práce převážně na stavbách mimo rámec pracovněprávních vztahů. Podle svých vlastních slov tak má jen prostředky na základní obživu a kategoricky vyloučil možnost složení peněžní částky. Nemá v České republice žádný majetek, pohledávky ani závazky. Také uvedl, že nezná nikoho, kdo by finanční zálohu mohl složit za něj. K povinnosti osobně se hlásit policii v době jí stanovené pak krajský soud dodal, že sám žalobce připustil, že si není jistý, zda by povinnost mohl vždy splnit, neboť nevlastní žádné vozidlo a nemá ani dostatek finančních prostředků, aby si mohl obstarávat jízdenky.

[4] Krajský soud současně odmítl námitku žalobce, že rozhodnutí žalovaného je paušální a neindividualizované. Naopak není zřejmé, na základě čeho zástupce žalobce dospívá k závěru, že žalobce jasně prokázal svůj úmysl s žalovaným i dalšími správními orgány spolupracovat, a po zjištění, že se na území České republiky nachází nelegálně, hodlá ze země vycestovat. Ze správního spisu totiž plyne pouze to, že žalobce považuje Ukrajinu za svou rodnou zemi a chce se tam vrátit, aniž by ale uvedl, kdy tak hodlá učinit. V kontextu zmíněného nedostatku prostředků na vycestování, faktu, že na území České republiky pobývá od roku 2008 vědomě nelegálně, a opakovaně podávaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany, jde o tvrzení značně nevěrohodné. K námitce žalobce, že žil v domněnku, že nadále probíhá azylové řízení o jeho opakované žádosti o mezinárodní ochranu (které je jediným konkrétním tvrzením, jenž se shoduje s tím, co žalobce uváděl

v průběhu správního řízení), soud uzavřel, že žalobce věděl o pravomocném rozhodnutí správního orgánu, kterým mu bylo uloženo správní vyhoštění na dobu 5 let, a současně věděl, že probíhá řízení o jeho opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Bylo tedy jeho povinností se o stav řízení náležitě zajímat.

III. Obsah kasační stížnosti

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu vady řízení podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že soud, stejně jako žalovaný, nesprávně vyhodnotil možnosti uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Považuje za nesprávný a nepřijatelný závěr o nemožnosti uložení zvláštních opatření podložený vyhodnocením jeho chování před zajištěním podle zákona o pobytu cizinců, jež spočívalo v odkazu na nedodržení lhůty k vycestování a setrvání na území České republiky i po uplynutí doby k vycestování stanovené rozhodnutím o správním vyhoštění, v níž si měl stěžovatel vyřizovat potřebné doklady k vycestování a obstarat i finanční prostředky potřebné za tímto účelem.

[6] Stěžovatel zdůrazňuje, že jeho eventuální nedbalost spočívající v neprojevení dostatečného zájmu o výsledek svého azylového řízení sice není skutečností, která by mu měla být jakkoliv ku prospěchu, ovšem jedná se o nepřehlédnutelnou okolnost, jíž je třeba vyhodnotit minimálně z toho hlediska, že rozhodnutí o správním vyhoštění nemařil úmyslně, a nelze tak dospět k nezpochybnitelnému závěru o tom, že hodlá toto rozhodnutí nerespektovat a nadále na území České republiky chce pobývat. Situaci se rozhodl aktivně řešit, z České republiky chce vycestovat a již nepokračovat v porušování svého pobytového statusu. Nijak tedy nezpochybňuje svoje předchozí porušení zákona o pobytu cizinců, avšak zdůrazňuje, že nelze zavrhnout alternativní opatření využitelná pro nahrazení institutu zajištění, jenž je zcela nezvratným zásahem do jeho osobní svobody. V daném případě rozhodně nelze hovořit o snaze správnímu orgánu se úmyslně vyhýbat a rozhodnutí o správním vyhoštění svévolně a vytrvale mařit. V žádném případě pak za této situace nelze připustit jakkoliv paušalizované rozhodování ve věcech jednotlivých skupin zajišťovaných cizinců.

IV. Vyjádření žalovaného

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti toliko uvedl, že dne 30. 10. 2019 bylo skutečně vyhoštění stěžovatele z území České republiky, a to zpět na Ukrajinu. Od této doby se stěžovatel na území ČR nenachází.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou a přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Právní úprava zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území a zajištění cizince upravuje hlava XI zákona o pobytu cizinců. Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, *pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.*

[11] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území je

- a) *povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,*
- b) *složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),*
- c) *povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo*
- d) *povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.*

[12] Podle § 123b odst. 2 zákona o pobytu cizinců zvláštní opatření lze uložit, *je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat průběh řízení, jehož předmětem je jeho vycestování, tím, že neprokáže svou totožnost nebo adresu místa pobytu, odmítá tyto údaje uvést nebo se nedostavil na předvolání policie.* Zvláštní opatření za účelem vycestování lze dále podle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců uložit, *je-li důvodné nebezpečí, že cizinec v době stanovené v rozhodnutí, jehož předmětem je jeho vycestování, nevycestuje.* O druhu a způsobu výkonu zvláštního opatření za účelem vycestování rozhoduje policie. Při rozhodování o uložení zvláštního opatření policie zkoumá, zda jeho uložení neohrozí výkon správního vyhoštění, a přihlíží k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince (§ 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců).

[13] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že stěžovatel ve své kasační stížnosti toliko opakuje argumentaci, se kterou se již v úplnosti a zcela přesvědčivě vypořádal krajský soud, s jehož právním posouzením se kasační soud plně ztotožňuje, a pro stručnost na jeho závěry dále odkazuje.

[14] Pokud jde konkrétně o námitku týkající se nesprávného vyhodnocení možnosti uložení zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b zákona o pobytu cizinců, s touto námitkou se krajský soud podrobně a s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem případu a žalobní argumentaci stěžovatele vypořádal (viz odst. 19 až 25 odůvodnění rozsudku krajského soudu a shrnutí jeho závěrů v bodech [3] a [4] výše). Zejména neobstojí tvrzení stěžovatele, že se jedná o právní posouzení paušální a neindividualizované, neboť krajský soud – a stejně tak i žalovaný – se mírnějšími

alternativami k zajištění stěžovatele zaobírali a vzhledem ke konkrétním skutkovým okolnostem projednávané věci dospěli k závěru, že žádné zvláštní opatření by nedávalo záruku, že účel sledovaný rozhodnutím o správním vyhoštění bude naplněn.

[15] Nadále platí též závěr krajského soudu, že není zřejmé, o jaké skutečnosti stěžovatel, resp. jeho zástupce, opírá svůj závěr, že „stěžovatel se rozhodl situaci aktivně řešit, z České republiky vycestovat a již nepokračovat v porušování svého pobytového statusu.“ Prostý poukaz na skutečnost, že stěžovatel rozhodnutí o správním vyhoštění *nemařil úmyslně*, nýbrž *toliko z eventuální nedbalosti*, resp. v důsledku neprojevení dostatečného zájmu o výsledek svého azylového řízení, může být stěží argumentem, kterým lze soud přesvědčit o záměru plnit řádně povinnosti vyplývající ze zákona a rozhodnutí žalovaného.

VI. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud s ohledem na předeslané neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[18] Usnesením ze dne 16. 9. 2019, č. j. 45 A 13/2019-24, Krajský soud v Praze ustanovil stěžovateli pro řízení zástupce Mgr. Jindřicha Lechovského, advokáta. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatele odměnu za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti, včetně jejího doplnění) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Za tarifní hodnotu se ve věcech kasačních stížností považuje částka 50.000 Kč (§ 9 odst. 4 advokátního tarifu). Za jeden úkon právní služby tak náleží odměna ve výši 3.100 Kč (§ 7 bod 3 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), které se zvyšují o daň z přidané hodnoty, neboť advokát je jejím plátcem (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů tedy činí celkem 4.114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu